

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Molenkamp te Brakel

Rapportnummer 18-0172

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Molenkamp te Brakel

Juni 2018

Rapportnummer: 18-0172

In opdracht van: De Kernen
Postbus 13
5320 AA Hedel

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: E.J.F. Claassen

Auteur: E.J.F. Claassen

Kwaliteitscontrole: N. Arts – Smits

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Zorgplicht	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen ontwikkelingen	9
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	13
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Kevers en weekdieren	14
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens op een perceel aan de Molenkamp te Brakel woningen te ontwikkelen. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

In 2014 is voor deze ontwikkeling reeds een quickscan flora en fauna uitgevoerd. In verband met wijzigingen van de voorgenomen plannen en de inwerkingtreding (per 1 januari 2017) van de Wet natuurbescherming is een nieuwe quickscan flora en fauna uitgevoerd. De resultaten van deze nieuwe quickscan flora en fauna zijn in dit rapport beschreven.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich in het zuiden van de bebouwde kom van Brakel. Het betreft een braakliggend terrein, welke gedeeltelijk uit grasland en gedeeltelijk uit asfalt bestaat. Langs de asfaltverharding staan enkele bomen. In de zuidwest hoek van het plangebied staat een container welke dienst doet als hangplek. Ten noorden wordt het plangebied begrensd door een sloot en enkele bomen langs de Molenkamp. Ten tijde van het veldbezoek was deze sloot gedeeltelijk drooggevallen. Ten zuiden wordt het plangebied eveneens begrensd door een sloot. In deze sloot stond tijdens het veldbezoek enkele centimeters water. Ten westen van het plangebied ligt een particuliere tuin met bomen en struiken op de grens. De oostelijke begrenzing wordt gevormd door een haag van laurierkers waarachter een supermarkt staat.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 8 en 9 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode omlijning)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd)

Foto 1. Plangebied vanuit het oosten, op de voorgrond de asfaltverharding

Foto 2. Plangebied vanuit het zuiden

Foto 3. Sloop langs Molenkamp

Foto 4. Laurierkers op oostgrens plangebied

Foto 5. Sloop aan zuidkant plangebied

Foto 6. Container als hangplek, zuidwesthoek plangebied

2.2 Voorgenomen ontwikkelingen

Ten behoeven van een uitbreiding van het huidige gebouw van Stichting Philadelphia Zorg zullen circa 12 woningen (zorgappartementen) worden gerealiseerd met bijbehorende algemene ruimten, parkeerplaatsen, infrastructuur en openbare inrichting (waaronder retentie).

De voorgenomen ontwikkelingen in het gebied zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen ontwikkelingen

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

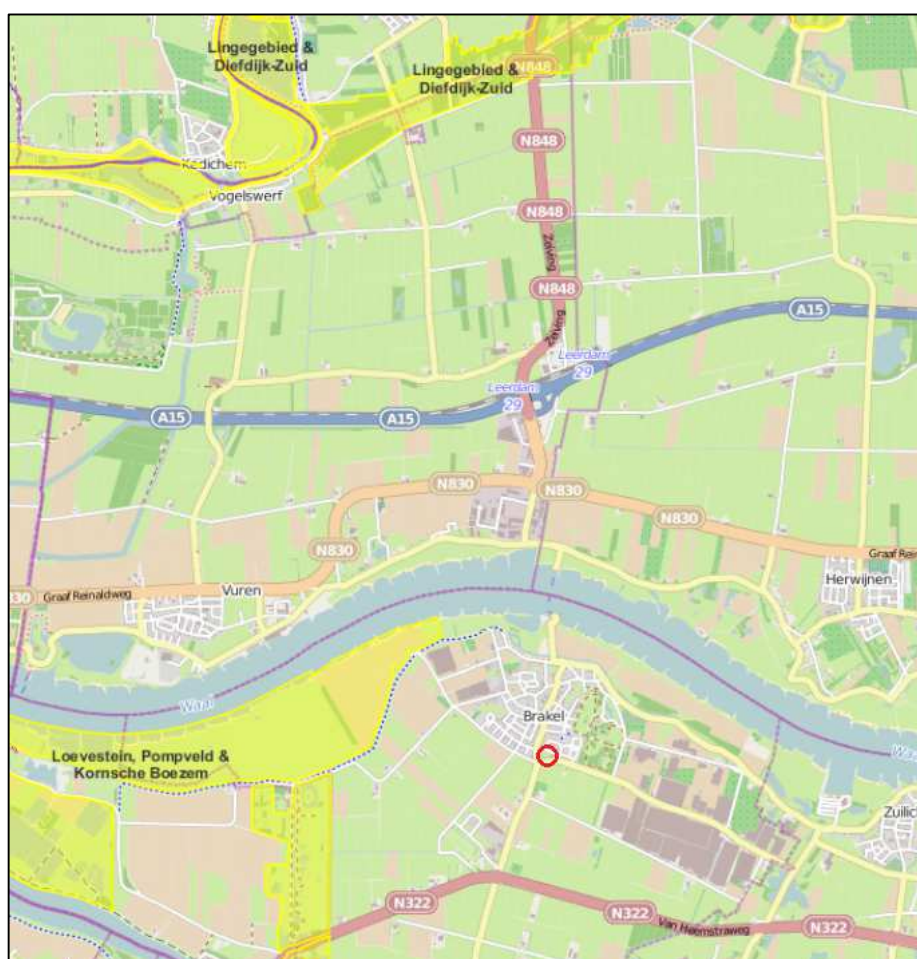
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 15 juni 2018 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, weinig wind en circa 25 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem” op ongeveer 1.5 km ten westen van het plangebied ligt. Op ongeveer 5 km ten noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid”. In figuur 4 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 4. Plangebied (binnen rode cirkel) ten opzichte van de Natura 2000- gebieden (geel) (bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000).

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op circa 1,5 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden door externe werking. Door de relatief grote afstand en tussenliggende bebouwing is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen plannen effecten optreden op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Zoals blijkt uit gegevens van provincie Gelderland maakt het plangebied geen deel uit van het GNN en de GO (zie figuur 5). Het dichtstbijzijnde deel van het GNN ligt ongeveer 250 meter ten oosten van het plangebied, het landgoed Brakel.

Figuur 5. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen) (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN en de GO. Gezien de aard van de voorgenomen plannen en de tussenliggende bebouwing is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het nabijgelegen NNN.

Conclusie

Het is gezien de aard van de plannen en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de ligging buiten het GNN en de GO redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit grasland. In het grasland groeien algemene soorten van voedselrijke omstandigheden. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende soorten waargenomen: veldzuring, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem, kropaar, Engels raaigras, witte klaver, smalle weegbree en madeliefje. Ondanks gericht zoeken zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten waargenomen.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied het voorkomen van schubvaren en schubzegge (beide §3.3 Wnb) bekend is.

Schubvaren is een soort die op oude muren en rotsen groeit. Deze habitats ontbreken in het plangebied, zodat het voorkomen van schubvaren is uit te sluiten.

De schubzegge groeit op natte, onbemeste, kalkhoudende grond in hooilanden en moerassen. Het plangebied voldoet niet aan de groeiplaatseisen van schubzegge. Het voorkomen van deze soort is zodoende uit te sluiten.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor deze en andere beschermde plantensoorten geschikte biotopen ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte habitats is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte habitats aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat het voorkomen van de beschermde vlindersoort grote vos (§3.3 Wnb) bekend is op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied. Grote vos is een zeldzame standvlinder die met acuut uitsterven wordt bedreigd. De laatste jaren worden er gemiddeld ongeveer vijf exemplaren waargenomen, vermoedelijk zwervers uit het buitenland of vlinders van tijdelijke populaties (Vlinderstichting.nl). Grote vos komt voor in vochtige open bossen en langs bosranden en boomgaarden en gebruikt hier iep, zoete kers en wilgensoorten als waardplant. In het plangebied ontbreken geschikte habitats en waardplanten voor de grote vos. Het voorkomen van deze soort is zodoende uit te sluiten.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de beschermde libellensoort rivierrombout (§3.2 Wnb) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Deze libellensoort komt voor langs rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar

zand of slib is afgezet. Het is bekend dat deze soort voorkomt langs de Waal. Aangezien het plangebied niet direct aan de Waal is gelegen, is het voorkomen van rivierrombout uit te sluiten. Uit het veldbezoek blijkt dat ook voor andere beschermde libellensoorten geschikte habitats ontbreken in het plangebied. Het voorkomen van beschermde soorten libellen is zodoende uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte habitat is het redelijkerwijs uit te sluiten dat beschermde soorten vlinders en libellen voorkomen in het plangebied.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Uit gegevens van de NDFF zijn binnen een afstand van tien kilometer geen gegevens bekend over het voorkomen van beschermde soorten kevers en weekdieren.

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. De vermiljoenkever (§3.2 Wnb) is tot nu toe slechts bekend van een zeer beperkt gebied op de grens van de twee zuidelijke provincies Noord-Brabant en Limburg. Ze leven daar in natte gebieden met veel dood hout. Geschikte habitattypen voor beschermde soorten houtkevers zijn niet aanwezig in het plangebied.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van grote permanente wateren. Vanwege het ontbreken van dit habitat in het plangebied is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uit te sluiten.

De beschermde weekdieren platte schijfhoren en Bataafse stroommossel (beide §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oppervlaktewater met respectievelijk rijke begroeiing en stromend water. Platte schijfhoren komt voornamelijk voor in wateren met een veenbodem. Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied en vanwege het feit dat Bataafse stroommossel is uitgestorven in Nederland is het voorkomen van beschermde weekdieren in het plangebied uit te sluiten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten kevers en weekdieren. De aanwezigheid van beschermde soorten kevers en weekdieren in het plangebied is zodoende uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt. De grote modderkruiper heeft een voorkeur voor ondiepe wateren

met een dikke modderlaag en uitbundige waterplantengroei. De grote modderkruiper kan verwacht worden in sloten met verlandingsvegetatie. De sloten in het plangebied voldoen niet aan dit criterium, waardoor het voorkomen van de grote modderkruiper redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Uit het veldbezoek blijkt dat de vrijwel drooggevalen sloten in het plangebied geen geschikt habitat vormen voor (beschermde) vissoorten.

Conclusie

De sloten in het plangebied vormen geen geschikt habitat voor grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat beschermde vissoorten in het plangebied voorkomen.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat in de omgeving (0 – 1 km) van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), kamsalamander, poelkikker en heikikker (alle §3.2 Wnb). Op grotere afstand (1 – 5 km) van het plangebied zijn ook de amfibieënsoorten Alpenwatersalamander, meerkikker (beide §3.3 Wnb) en rugstreeppad (§3.2 Wnb) bekend.

Uit dezelfde bronnen blijkt dat het voorkomen van de beschermde reptielsoort ringslang (§3.3 Wnb) bekend is op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied.

Gezien de kenmerken van het plangebied met grasland en sloten is het mogelijk dat de algemeen voorkomende soorten amfibieën bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander in het plangebied voorkomen. Deze soorten kunnen het grasland gebruiken als landhabitat en de sloten als voortplantingshabitat. Overwinteringshabitat kunnen deze soorten vinden tussen de struiken op de oost- en westgrens van het plangebied.

Heikikker komt voor in vochtige gebieden als hoog- en laagvenen, moerassen en overstromingsgebieden met een voorkeur voor voedselarm water (Creemers et al., 2009). Heikikker is een cultuurvliedende soort die intensieve agrarische gebieden mijdt. Hiermee is het voorkomen van heikikker in het plangebied uit te sluiten.

Kamsalamander heeft een voorkeur voor relatief grote, diepe en stilstaande geïsoleerde wateren. In het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende (laagdynamische) strangen, kleiputten en kolken (Creemers et al., 2009). Aangezien deze elementen in het plangebied ontbreken, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat kamsalamander binnen het plangebied voorkomt.

Poelkikker wordt in het rivierengebied indicatief geacht voor een goede waterkwaliteit en hoge natuurwaarden. Poelkikkers komen hier vooral voor in laagdynamische, al dan niet door kwel gevoede wateren. Vaak zijn dit ook de wateren waar kamsalamanders aangetroffen worden (Creemers et al., 2009). Gezien de kenmerken, ligging en beheerintensiteit (maaieren) van het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten dat het plangebied leefgebied vormt voor de poelkikker.

De Alpenwatersalamander geldt als een weinig kritische soort. De soort komt voor op zand-, leem- en lössbodems. Zee- en rivierklei wordt gemeden. Volgens de Verspreidingsatlas.nl komt de soort voor ten noorden van de Lek en ten zuiden van de Maas. Een waarneming van vóór 2000 en een niet wilde populatie zijn bekend uit de omgeving van Arkel. Bovenstaande in ogenschouw genomen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat Alpenwatersalamander in het plangebied voorkomt.

In de huidige situatie biedt het plangebied geen geschikte habitat voor de rugstreeppad. Deze soort heeft een voorkeur voor zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek. Het voortplantingswater bestaat meestal uit ondiep, onbeschaduwde water zonder vegetatie. De uiterwaarden vormen een belangrijk habitat voor de rugstreeppad (Creemers et al., 2009). Hoog water zorgt in de uiterwaarden voor een dynamische situatie die gunstig is voor de soort. Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied niet voldoet aan de habitateisen van rugstreeppad. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat rugstreeppad in het plangebied voorkomen.

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Volgens de Verspreidingsatlas.nl komt de soort voor ten noorden van de Waal in de omgeving van de Linge. Deze aspecten in ogenschouw genomen, gecombineerd met de ligging binnen de bebouwde kom en kenmerken van het plangebied is het voorkomen van ringslang in het plangebied uit te sluiten. .

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als voortplantingshabitat, landhabitat en overwinteringshabitat voor algemene soorten amfibieën bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander van paragraaf 3.3 Wnb.

De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat land- en overwinteringshabitat van deze soorten amfibieën kleiner wordt. Wanneer sloten worden gedempt verkleint hierdoor het voortplantingshabitat van deze soorten. Tijdens de werkzaamheden kunnen exemplaren worden verstoord.

Mitigerende maatregelen

Voor bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander van paragraaf 3.3 Wnb geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het mogelijke land- en overwinteringshabitat en bij het dempen van sloten tevens op het voortplantingshabitat van bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander van paragraaf 3.3 Wnb. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Het voorkomen van reptielen en andere soorten amfibieën in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. In de bomen langs het asfalt in het plangebied is tijdens het veldbezoek een groep van ongeveer 20 zwarte kraaien waargenomen. Deze vogels hebben geen nesten in deze bomen. In de bomen en struwelen in het plangebied kunnen algemene vogels een broedlocatie hebben. Het plangebied biedt voor deze vogels ook foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen jaarrond beschermde vogelnesten waargenomen.

Effectbeoordeling

Met de voorgenomen plannen verdwijnt broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. In de omgeving blijft echter voldoende geschikt broed- en foerageergebied over, waardoor er geen negatief effect plaatsvindt. Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en struiken niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op het broed- en foerageergebied. In het plangebied en in de omgeving blijft voldoende geschikt broed- en foerageergebied behouden.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Er zijn in het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baard- of Brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, gewone-, kleine-, of ruige dwergvleermuis, gewone- of grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de ruimere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek is gebleken dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Door het ontbreken van holtes in de bomen in het plangebied bieden deze geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De container is vanwege de constructie en klimatologische beperkingen niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat aardmuis, bosmuis, bunzing, das, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos en wezel (alle §3.3 Wnb) voorkomen in de omgeving (0 – 1 km) van het plangebied. Op grotere afstand (1 – 5 km) van het plangebied komen dwergspitsmuis, hermelijn en waterspitsmuis (alle §3.3 Wnb) voor.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied (onderdeel van) het leefgebied kan vormen van soorten als egel en algemene (spits)muizensoorten. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat vanwege de ligging en kenmerken van het plangebied het redelijkerwijs uit te sluiten is dat das, haas, ree en vos voorkomen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het plangebied geen verblijfplaatsen van das, vos en konijn aanwezig zijn.

De waterspitsmuis komt voor bij schoon, niet te voedselrijk water met ruig begroeide oevers. Het plangebied is gezien de ligging binnen de bebouwde kom, beheerintensiteit en kenmerken ongeschikt als leefgebied voor waterspitsmuis. Het voorkomen van de waterspitsmuis in het plangebied is daarom redelijkerwijs uit te sluiten.

Mogelijk behoort het plangebied tot het grotere leefgebied van bunzing, hermelijn en wezel.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied en de omgeving blijft geschikt foerageergebied behouden. De voorgenomen ontwikkeling heeft zodoende geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Mogelijk benut een aantal algemene soorten grondgebonden zoogdieren van §3.3, zoals egel, algemene (spits)muizensoorten, bunzing, hermelijn en wezel van de Wet natuurbescherming het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten. Het leefgebied van deze soorten wordt verstoord en wordt mogelijk kleiner.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemene soorten grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming, zoals egel, algemene (spits)muizensoorten, bunzing, hermelijn en wezel geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat in het plangebied en de omgeving foerageergebied behouden blijft, hebben de voorgenomen plannen hierop geen negatief effect. Binnen het plangebied ontbreken mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal algemene soorten grondgebonden zoogdieren, zoals egel, algemene (spits)muizensoorten, bunzing, hermelijn en wezel van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op circa 1.500 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en behoort niet tot het NNN. Het is gezien de aard van de plannen en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de ligging buiten het GNN en de GO redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en het NNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat in het plangebied en de omgeving foerageergebied behouden blijft, hebben de voorgenomen plannen hierop geen negatief effect.

Binnen het plangebied ontbreken mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het mogelijke land- en overwinteringshabitat en bij het dempen van sloten tevens op het voortplantingshabitat van bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Het plangebied is voor een aantal algemene soorten grondgebonden zoogdieren, zoals egel, algemene (spits)muizensoorten, bunzing, hermelijn en wezel van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 Wnb	Land-, winter- en voortplantingshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageergebied en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Beschermde gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 25 juni 2018
- + NNN, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 25 juni 2018
- + www.vlindernet.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.telmee.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.waarneming.nl
- + © NDFF - quickscanhulp.nl 25-06-2018 09:32:09

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.